

Анкета-інтерв'ю випускника НАУ

Фото 2020 р.

1. **ППП** Яновський Фелікс Йосипович (Felix Yanovsky).
2. **Дата народження** 07.02.1946.
3. **Вкажіть ЗВО, в яких отримували освіту** Київський інститут інженерів цивільної авіації (КІЩА), нині Національний авіаційний університет.
4. **Науковий ступінь, вчене звання** доктор технічних наук, професор.
5. **E-mail** feliks.yanovskyi@npp.nau.edu.ua

6. Розкажіть про свої професійні здобутки та кар'єрні надбання.

Запитання гарне, але на нього складно відповісти коротко. Моя професійна діяльність почалася в лютому 1969 року після випуску з КІЩА (тепер це НАУ) і продовжується вже понад 54 роки в стабільному темпі. Мабуть, лише НАУ забезпечує таке довге творче життя...

Звісно, є певні здобутки в науці, освіті, міжнародній діяльності тощо. Про мене є інформація у всесвітньо-відомому довіднику «Who's Who in the World», починаючи з ювілейного видання 1999 року, в українськомовному розділі Вікіпедії (https://uk.wikipedia.org/wiki/Яновський_Фелікс_Йосипович) та в низці інших Інтернет-публікацій і паперових видань.

Тому, може, доцільно перейти до конкретніших запитань...

Які з ваших наукових результатів варто виділити як найбільш значущі?

Мені вдалося закласти теоретичні основи локалізації Зон Небезпечних Метеорологічних Явищ (ЗНМЯ) з борту літака, методи локалізації ЗНМЯ різного типу, алгоритми оцінювання інформативних параметрів сигналів, включно з когерентно-поляриметричними. Щоби було зрозуміліше: кажуть, що втілення нових засобів виявлення і відображення пілотам ЗНМЯ дозволило радикально зменшити кількість небезпечних ситуацій під час польотів і практично виключити катастрофи через потрапляння у ЗНМЯ. Крім того, створив теорію, математичні моделі та способи спектрально-поляриметричної радіолокації, розробив алгоритми обробки сигналів та принципи побудови відповідних пристроїв і систем, які втілено, зокрема, у наземних метеорологічних радіолокаторах в Нідерландах. Більше результатів доступно у публікаціях.

Охарактеризуйте кількісно і якісно ваші публікації.

У видавництвах України, США й Нідерландів вийшло 12 моїх книжок (частина у співавторстві). Загалом маю в своєму науковому доробку понад 480 наукових статей, 35 навчально-методичних праць, 42 патенти на винаходи. Серед публікацій є декілька статей у вельми престижних міжнародних професійних журналах. Сьогодні якість роботи науковців оцінюють кількістю посилань на них. На мої роботи на даний час зареєстровано біля 2200 посилань.

Відомо, що ви брали участь у міжнародних наукових конференціях. Розкажіть про це.

Дійсно, я спробував посилати свої роботи англійською мовою на відомі закордонні конференції ще наприкінці 80-х років минулого століття (під час «перебудови»). Їх рецензували, приймали і публікували. Звісно, я нікуди не міг поїхати, але, мабуть, моє ім'я як науковця поступово стало відомим. Нарешті у 1994 році мені запропонували грант (я його не просив) для моєї першої поїздки за кордон на конференцію в Сіетл (США) – місто, де розташовані заводи компанії Боїнг і Вашингтонський університет. Після того почав особисто

виступати на конференціях досить регулярно, об'їздивши практично весь світ. Безпосереднє спілкування між науковцями є дуже важливим для особистісного зростання і професійного розвитку. Згодом мене почали запрошувати не лише як автора, але й як члена різних комітетів. Мені довелося бути організатором і головою секцій, попрацювати у програмних комітетах та виступати ключовим спікером міжнародних конференцій із мікрохвиль, електроніки й комп'ютерних технологій у Парижі, Лондоні, Амстердамі, Римі, Мадриді, Мюнхені та багатьох інших містах. Був співголовою International Radar Symposium (2014) у Гданську (Польща) і головою програмного комітету European Microwave Conference in Central Europe (2019) у Празі (Чехія). У 2009 році мою статтю у співавторстві з аспірантом Дмитром Глушком було визнано найкращою науковою роботою у конкурсі на Європейській радарній конференції в Римі (Італія).

Хотілося і в Україні організувати конференцію справді європейського рівня. У 2005 році за сприяння керівництва НАУ мені вдалося заснувати і очолити Microwaves, Radar and Remote Sensing Symposium (MRRS), що періодично проходить на базі НАУ, притягуючи до 60% учасників з-за кордону.

*Виступ на конференції MSMW-1998, Харків, ІРЕ НАН України, 1998.
Автор цієї світлини отримав 1-й приз на фотоконкурсі в номінації
репортажних фотографій.*

Пленарне засідання конференції MRRS-2011, НАУ, Київ, 2011. Президент Європейської мікрохвильової асоціації R. Sorrentino (Італія), Директор IEEE R8 J. Modelski (Польща) і Голова конференції MRRS Ф. Яновський.

На чолі української делегації на симпозиумі в Кракові (Польща) 2019 р.

З аспірантами на конференції EuMW в Нюрнбергу, Німеччина, 2013 р.

Крім того, брав і продовжую брати участь в організації багатьох інших рейтингових міжнародних конференцій в Україні, наприклад, ММЕТ, UkrCON, UKRMW, MSMW, ELNANO, MSNMC, АPUAVD, UWBUSIS (хто цікавиться – Google в поміч). Доповіді публікуються у цифровій бібліотеці IEEE Xplore та індексуються в Scopus.

Зі сказаного очевидно, що ви доклали чимало зусиль для підготовки статей і виступів на міжнародних конференціях. Як ця робота вплинула на розвиток вашої наукової кар'єри?

Гарне запитання. Будь-яка позитивна діяльність має принести плоди. У 1995 р. після обговорення моєї доповіді на конференції в м. Нант, Франція, до мене підійшов директор інституту з Нідерландів, якого зацікавила тематика і, мабуть, якість доповіді. Після певних перемовин я мав честь отримати запрошення до Нідерландів у Делфтський технічний університет (TU-Delft) – один з найкращих технічних університетів Європи, де в період з 1996 по 2003 рік працював за домовленістю з НАУ по кілька місяців на рік як провідний дослідник (Top Scientist). Це було дуже цікаво і корисно як для мене особисто, так і для НАУ, бо протягом цього періоду було підписано угоду про співпрацю

між НАУ і TU-Delft, а також виконано декілька спільних наукових проєктів на замовлення TU-Delft. У 90-ті роки це було досить незвичайно і надзвичайно важливо.

Чи є що згадати про міжнародну роботу в освітньому напрямі?

Звичайно, коли є суспільне визнання наукових досягнень, з'являється певна відомість серед колег, зростає імовірність запрошень для провадження освітньої діяльності. Велике значення для цього має володіння англійською мовою. Як запрошений професор читав курси лекцій у багатьох закладах світу:

- PennState University, Пенсильванія, США (1998);
- Technical University of Hamburg-Harburg (ТУНН), Німеччина (2005);
- Al-Balqa Applied University/Al-Huson University College, Йорданія (2007);
- Nanyang University, Сеул, Республіка Корея (2008);
- Інститут метеорології, Китайська академія наук, Пекін, КНР (2010);
- Варшавський політехнічний університет, Польща (2010, 2013, 2014);
- TU-Delft, Нідерланди (2015);
- Sunchon National University, Сунчон, Республіка Корея (2015, 2018);
- Harbin Institute of Technology, Харбін, КНР (2017);
- Kenyatta University, Найробі, Кенія (2018, 2019, 2020);
- Kalyani Center for Technology and Innovation, Bharat Forge, Pune, Індія (2019).

З червня 2022 року мене знову запросили в TU-Delft, Нідерланди, де в рамках академічної мобільності в даний час працюю, беручи участь як у дослідницькій роботі, так і в навчальному процесі.

Після повернення у 1998 році з TU-Delft, де англійська мова дуже широко поширена в навчальному процесі, я був одним з ініціаторів впровадження навчання англійською мовою в НАУ. Основна ідея полягала у залученні більше іноземних студентів, але англomовні групи виявилися дуже популярними і серед українців. Навчання англійською за багатьма спеціальностями є популярним в НАУ і тепер.

Після лекції зі студентами в Пуне, Індія, 2019 р.

Зі студентами і деканом в університеті Кеньятта, Найробі, Кенія, 2020 р.

Варто згадати, що маючи досвід роботи із зарубіжною науковою спільнотою, залучав студентів НАУ до участі не лише в міжнародних конференціях, а й у пересувних літніх школах європейських університетів, що проходили в Польщі, Іспанії та інших країнах. Протягом 2011–2017 рр. був ініціатором і координатором проєктів EWENT та ACTIVE щодо академічної мобільності студентів за програмою Erasmus Mundus, а потім Erasmus+. Тоді була можливість провести семестр в університетах Польщі, Угорщини, Чехії, Франції, Італії, Великої Британії, Ірландії, Іспанії. Подібні проєкти працюють в НАУ і тепер.

Після захисту PhD аспірантки І. Івашко в TU-Delft, Нідерланди 2016 р.

Коли йдеться про кар’єрні надбання, зазвичай згадують і про посади...

Чесно кажучи, захоплюючись науковою творчістю, я уникав адміністративної роботи. Моя найвища посада – завідувач кафедри (протягом 12 років). Єдине виключення сталося, коли довелося стати одним із засновників і першим директором (за сумісництвом) Європейського субрегіонального

навчального центру ІСАО з авіаційної безпеки при НАУ, здійснивши два випуски слухачів (1999-2000). Тепер на основі цього центру успішно працює Інститут ІСАО.

1-й випуск Європейського субрегіонального центру ІСАО з авіаційної безпеки, 1999 рік. Перший ряд в центрі: Г.А. Сулова – викладач центру ІСАО; Ms. Manuela – представник ІСАО (Канада); Ф.Й. Яновський – директор центру ІСАО.

Розкажіть про вашу участь у наукових радах, професійних асоціаціях, редакційну діяльність.

Тут є багато що сказати, але згадаю лише найголовніше. Із 2003 року є членом Наукової ради НАН України з проблеми «Радіофізика та мікрохвильова електроніка». Тоді ж приєднався до Європейської мікрохвильової асоціації (EuMA), штаб-квартира якої знаходиться в Брюсселі (Бельгія). На періоди 2004–2007 та 2022–2025 рр. мене включено в склад Генеральної Асамблеї (ГА) EuMA, де представляю Україну, Молдову і Грузію. Після початку повномасштабної війни росії проти України, на засіданні в Лондоні 3 квітня 2022 року ГА EuMA більшістю голосів підтримала мою пропозицію і ухвалила рішення призупинити діяльність РФ і Білорусі в EuMA на невизначений строк, до прийняття іншого рішення.

Делегація ЕиМА на чолі з Президентом Frank van den Bogaart в НАУ, 2019 р.

Візит Надзвичайного і повноважного посла Бельгії Luk Jacobs в НАУ, 2016 р.

Із 1994 р. вхожу до складу Інституту інженерів із електроніки (ІЕЕЕ), найбільшої в світі професійної асоціації, яка, зокрема, розробляє і затверджує всі стандарти в галузі електроніки (Internet, Wi-Fi, стільниковий зв'язок тощо). У 2009 р. мене обрано ІЕЕЕ Fellow (найвищий рівень), а у 2020 р. надано довічний статус (ІЕЕЕ Life Fellow). На дві каденції у 2016 та 2020 обирався головою української секції ІЕЕЕ.

IEEE Sections Congress, Сідней, Австралія, 2017 р.

Зустріч із 101-річним Президентом НАН України Борисом Патоном з нагоди обрання його почесним членом ІЕЕЕ, Грудень 2019 р.

IEEE R8 Meeting, березень 2022, Варшава, Польща.

Варто сказати, що на міжнародних подіях IEEE ми також постійно підтримуємо Україну, починаючи з регіонального (R8 – Європа, Африка та Середній Схід) мітингу у Варшаві (березень, 2022 р.).

Українська делегація на IEEE MTT Meeting перед конференцією EuMW-2022, Мілан, Італія, листопад, 2022

Мене також обрано дійсним членом декількох міжнародних академій наук, включаючи Electromagnetics Academy (США, 1996).

Щодо редакційної діяльності, то вона є не менш насиченою, зокрема в професійних журналах IJGSP (Гонконг), IJMT (Велика Британія) та інших.

Якими нагородами відзначені такі вагомі ваші професійні здобутки?

Маю багато міжнародних нагород. Але найбільш вагомими вважаю державні, серед яких є грамота Верховної Ради України, Державна премія України в галузі науки і техніки, почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а також довічна стипендія Кабінету Міністрів України «За видатні заслуги у сфері вищої освіти».

В робочому кабінеті під час пандемії, квітень 2021 р.

7. Ким Ви хотіли стати, коли були дитиною?

В дитинстві я цікавився астрономією, у 5 класі ми з другом зробили «телескоп» для спостережень з балкону. Пізніше фізикою, з 7 класу більш конкретно захоплювався радіотехнікою, реально займався радіоаматорством,

зробив підсилювач для шкільного радіовузла (8-9 клас), який багато років використовувався на шкільних вечорах (танцях), а я цим керував і був досить популярним (тепер це – діджей). Це був початок 60х років 20 століття. Як не дивно, мріяв стати вченим. Крім того, серйозно займався спортом (гандбол, футбол, гімнастика). Наша команда була серед кращих в усіх змаганнях. А я був серед найкращих у школі з фізичної підготовки, може і найкращим.

8. Які захоплення з дитинства Ви пронесли через усе життя?

Саме це і несучи досі. Науку, спорт, книжки, здоровий спосіб життя. Ніколи не палив, завжди уникав зловживання алкоголем тощо. Люблю мандрувати.

9. Де Ви навчалися після школи? Це був Ваш свідомий вибір?

Я був не надто дисциплінованим учнем, але вчився легко і дуже добре. Закінчив у 1963 році одночасно 10 і 11 класи (екстерном) і одразу поступив в КПЦА на радіотехнічний факультет (РТФ). Тоді за опитуванням школярів (1963) найбільш популярними спеціальностями були **радіотехніка і авіація**. Я думав про КПЦА (тоді ще ГВФ) і КПІ, але в будь-якому разі – РТФ. КПЦА переважив, чесно кажучи, через гандбольну команду, яка тоді грала в класі А чемпіонату СРСР. Я був непоганим гандболістом у 17 років, грав у ДСШ-2, ми тоді на рівних грали з командою СКІФ (спортивний клуб інституту фізкультури). Мене кликав у команду тодішній тренер команди ГВФ Микола Морозов. Крім того, якраз в той рік наш виш став чемпіоном СРСР з КВК (Клуб Веселих і Кмітливих), це також мало значення ☺. Тоді був конкурс 28 хлопців на місце (дівчат не приймали в ГВФ). Після медичної комісії (у нас тоді була справжня льотна комісія) залишилося «лише» 14 претендентів на одне місце. Тепер про такий конкурс можна лише мріяти.

10. Чи мріяли Ви колись про освіту в іншій сфері ? Ні, не мріяв. Але паралельно закінчив трирічні курси з англійської мови (мене одразу перевели на другий курс), вищі курси «Математика – інженеру» при університеті імені Т.Г. Шевченка, а пізніше ще курси «Алгоритмічні мови програмування та

мікропроцесори» на факультеті підвищення кваліфікації НАУ. Взагалі самоосвітою необхідно займатися все життя.

11. Чим Ви жили у студентські роки у НАУ? Що для вас було на першому плані?

Це складне запитання, життя було різнобічне. Крім навчання були друзі, турпоходи, мандри, книжки, пляж на Трухановому острові, футбол...

Але і наука. Із 3-го курсу займався в студентському науковому товаристві під керівництвом доцента Корнільєва (тоді ще не професора), потім Баранова. Уже давно обох немає...

12. Коли Ви зрозуміли, що хочете отримати освіту в НАУ? Думав про це ще

у 10 і 11 класах, але кінцеве рішення прийняв у 1963 році одразу після школи.

Тоді не можна було подавати документи у декілька закладів, як зараз.

13. Що Вам найбільше сподобалося під час навчання НАУ? Назвіть три пункти.

- ✓ У нас був справжній гарний стадіон, спортзал (де тепер аудиторії 001, 002 з поганою акустикою), працював басейн, тощо; студенти масово займалися спортом.
- ✓ Наш заклад розвивався; протягом мого навчання будувалися нові корпуси (тоді ще 2-й і 3-й, а потім уже решта).
- ✓ Дисципліна і відповідальність. Обов'язкова авіаційна форма, яка видавалася фактично безкоштовно. Ті, хто у нас були найгірші за навчанням, тепер були б на висоті, тобто відношення до навчання було більш відповідальним.

Звичайно, сьогодні маємо багато такого, чого тоді не було і не могло бути, але я свідомо назвав те, що ми втратили. Сподіваюсь, на відродження після перемоги.

14. Які Ваші професійні досягнення лишилися б мрією без навчання в НАУ?

В широкому розумінні – всі. Адже при вступі в будь-який інший технічний виш України життя б склалося по-іншому. Може більш або менш успішніше, але точно по-іншому.

15. Розкажіть про Ваш шлях від студента до науковця.

Після закінчення з відзнакою радіотехнічного факультету КПЦА (нині – НАУ) був направлений на викладацьку роботу в цьому ж виші, де з 1969 працював асистентом, а згодом – старшим викладачем кафедри радіолокації. У 1979 захистив кандидатську дисертацію і цього ж року за конкурсом був обраний доцентом. Після реорганізації факультету в 1987 працював доцентом кафедри бортового радіоелектронного обладнання, поєднуючи викладання з науковою роботою у галузі авіаційної та метеорологічної радіолокації, зокрема у співробітництві з НДІ «Буран». На межі 80х і 90х років завершив цикл комплексних досліджень і розробок з локалізації небезпечних для авіації метеорологічних явищ з борту літака, які лягли в основу докторської дисертації в галузі авіаційного транспорту, і нарешті у 1992 став одним з перших докторів технічних наук, затверджених Вищою атестаційною комісією (ВАК) незалежної України. У 1993 захистив ще одну докторську за спеціальністю «Радіолокація і радіонавігація» й за рік отримав атестат про присвоєння ученого звання професора. Протягом 2000–2008 працював професором кафедри аеронавігаційних систем НАУ, а з 2008 протягом 12 років був завідувачем кафедри електроніки, яка в 2019. змінила назву на сучасну – електроніки, робототехніки і технологій моніторингу та інтернету речей (ЕРМІТ). Із липня 2020 й дотепер працюю професором кафедри ЕРМІТ. Серед наукових інтересів – радіолокація, обробка сигналів, дистанційне зондування, адаптивні вимірювання, електрика атмосфери...

16. Чи рекомендуєте Ви вступ до НАУ своїм учням, студентам, друзям, знайомим? Звичайно, рекомендую. НАУ – найкращий виш, тому я тут досі працюю, незважаючи ні на що. Особливо запрошую на факультет аеронавігації, електроніки і телекомунікацій (ФАЕТ) і, звичайно, на спеціальність 171 Електроніка, де є дуже цікаві й перспективні освітні програми і де я є гарантом.

З найкращими студентками НАУ 2012 р. (мої дипломниці – Ксенія Шелевицька і Оксана Семенова)

З новими магістрами, 2013 р.

Отримано нові плати Development Tools для кафедри електроніки від SILICON Lab, травень 2017 р.

Сучасна вимірювальна техніка від компанії Rohde & Schwarz на кафедрі ЕРМІТ

17. Ваші побажання, настанови, поради для майбутніх НАУвців.

- Зосередьтеся на навчанні в НАУ, пам'ятайте, що здобуття знань та освіти відкриває безліч можливостей у майбутньому.
- Крім академічних знань, намагайтесь розвивати якості, які будуть корисними в житті, зокрема комунікаційні, лідерські, та творчі навички.
- Навчіться ефективно планувати свій час, розподіляти його між навчанням, відпочинком, особистим життям та іншими заняттями.
- Будьте активними: беріть участь у різних заходах, які доступні в НАУ (студентські гуртки, організації, клуби, спортивні команди тощо). Це не

тільки допоможе вам розширити коло знайомств, а й збагатить ваш університетський досвід, який ви будете згадувати все життя.

- Спробуйте сформулювати для себе чітку уяву про свої кар'єрні та особисті цілі. Це допоможе вам зосередитися на досягненні успіху і надихатиме вас працювати наполегливо.
- Будьте відкритими до нових ідей, підходів і культур, що допоможе вам розширити своє розуміння світу.
- В НАУ ви матимете більшу свободу і самостійність, ніж у школі чи в коледжі. Навчіться приймати власні рішення, брати на себе відповідальність за свої дії і добре організовувати свою роботу.
- Якщо вам пощастить стати студентом НАУ, спілкуйтесь зі своїми викладачами, не вагайтесь ставити запитання і висловлювати свої думки. Також спілкуйтесь зі своїми співкурсниками, обмінюйтесь досвідом і взаємно підтримуйте один одного.
- Не бійтеся помилок і викликів: успіх часто супроводжується випробуваннями і тимчасовими невдачами. Не бійтеся ризикувати, переборюйте труднощі. Це шлях до особистого зростання.
- Не забувайте про здоров'я: збереження фізичного та психологічного здоров'я є важливим аспектом вашого успіху. Займайтесь спортом, правильно харчуйтесь, намагайтесь достатньо спати. Це допоможе вам підтримувати високий рівень енергії, концентрації і позитивного настрою, що є важливим для реалізації вашого потенціалу як у навчанні, так і в особистому житті.
- Пам'ятайте, що вам дається можливість вчитися під час війни саме тому, що незалежній Україні (як сьогодні, так і після війни) необхідні саме такі фахівці, якими ви можете стати, навчаючись в НАУ – освіченими, кваліфікованими, сучасними, відповідальними і патріотичними.

Слава Україні!